

AMBTELIJKE ANALYSE RIJKSBEGROTING 2015

Leiden, 18 september 2014

Rijksbegroting 2015

Op dinsdag 16 september 2014 is de rijksbegroting gepresenteerd waarin de kabinetsvoornemens voor volgend jaar staan.

In deze ambtelijke notitie staan de gevolgen van de Rijksbegroting voor de regio Holland voor deze onderwerpen:

- Financiën
- Toekomstfonds
- Verkeer en vervoer
- Wonen
- Economisch stimuleringsbeleid
- Duurzaamheid, programma Van Afval naar Grondstof (VANG)
- Ruimtevaart
- Groen en recreatie
- Agenda Stad
- Transitie en transformatie jeugdzorg
- Wmo
- Passend Onderwijs
- Regionale kwaliteitsafspraken met mbo-instellingen
- Aanpak voortijdig schoolverlaten
- Aansluiting van het onderwijs op de behoefte van de arbeidsmarkt
- Aanpak Laaggeletterdheid
- Volwasseneducatie

De analyse van de Rijksbegroting van de VNG is [hier](#) te vinden.

Financiën

Wat wil het kabinet?

De ingestoken weg om de overheidsfinanciën op orde te krijgen door middel van grote bezuinigingsmaatregelen wordt voortgezet. Economisch gaat het voorzichtig de goede kant op, zodat er sprake kan zijn van minimale lastenverlichting voor de burgers. Het beleid zal zich in 2015 vooral richten op economische groei en terugdringen van de werkloosheid.

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

De lagere uitgaven van het Rijk hebben als gevolg een lagere Algemene uitkering voor gemeenten. De gemeenten zullen hun uitgaven daar aan moeten aanpassen. De gemeenten hebben te kennen gegeven dat hun bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland drastisch moet worden verlaagd. Holland Rijnland zal daardoor anders moeten gaan werken. De transitie om dit te bewerkstelligen gaat in 2015 plaatsvinden.

Nieuwe bezuinigingen worden vooral gevoeld op het gebied van het sociale domein. In 2015 wordt een start gemaakt met de decentralisaties. Het aandeel voor Jeugd is voor 2015 op basis van historische cijfers per gemeente bepaald. Daarna zal een objectief verdeelmodel worden ingevoerd. Dit kan gevolgen hebben voor de gemeenten in de regio. Voor 2016 staat in ieder geval een bezuiniging ingeboekt van 3% ten opzichte van het jaar ervoor, daarna komt er nog een bezuiniging van 2% boven op.

In 2015 wordt voor het BTW-compensatiefonds (BCF) een plafond vastgesteld. Dit heeft feitelijk voor Holland Rijnland geen effect, sowieso omdat onze begroting inclusief BTW is

opgesteld. Het kan in de toekomst wel gevolgen krijgen voor de gemeenten, als het bedrag boven het BCF-plafond wordt afgeraamd op het gemeentefonds.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Holland Rijnland is zich aan het voorbereiden op de transitie, om op die manier te kunnen voldoen aan de taakstellingen. Reorganisatie biedt ook kansen om nog een keer scherp te kijken of het nog efficiënter en effectiever kan.

Bij de nieuwe taak die de gemeenten hebben gekregen in het sociale domein, heeft Holland Rijnland de kans om samen met die gemeenten het beter te gaan doen. Inzicht geven aan gemeenten over de realisatie en de mogelijke verbeteringen, wordt een enorme klus met een extra onzekerheid hoe de financiën er vanaf 2016 gaan uitzien nadat met de objectieve verdeelmodel wordt gewerkt.

Het Rijk richt zich op economische groei en terugdringen van werkloosheid. Dit biedt Holland Rijnland kansen om initiatief te tonen naar de regio om hier handen en voeten aan te geven.

Toekomstfonds

Wat wil het kabinet op gebied van beleidsartikel

In een side-letter / brief aan de Tweede Kamer doet de Minister van Economische zaken in vervolg op de motie Pechtold c.s. een voorstel voor het oprichten van een zogenoemd Toekomstfonds. Met dit fonds wordt een deel van het gasvermogen behouden voor toekomstige generaties. Tegelijkertijd komt meer financiering beschikbaar voor ondernemers, die nieuwe producten, diensten en processen ontwikkelen en investeert het kabinet in kennisproductie en -verspreiding. Zo kan het Toekomstfonds een bijdrage leveren aan de innovatieve kracht van Nederland. Het Toekomstfonds wordt gevoed met een startkapitaal van 200 miljoen euro, middelen uit het bestaande Innovatiefonds MKB+ en mogelijke meevallers in de gasbaten vanaf 2014.

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

Het Toekomstfonds kan bijdragen aan de groei van de regionale economie door nieuwe investeringen in innovatie uit te lokken.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Samen met het regionale midden- en kleinbedrijf en kennisinstellingen projecten starten die voor subsidie uit het nieuwe Toekomstfonds aanmerking komen.

Verkeer en Vervoer

Wat wil het kabinet?

In hoofdlijnen is de begroting sober. Bestaand beleid wordt gecontinueerd en er zijn weinig nieuwe middelen beschikbaar. Wel wordt er extra inzet gepleegd op dossiers als Beter Benutten en de Lange Termijn Spooragenda.

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

De reeds vastgestelde RIF-projecten staan niet ter discussie. De komende jaren staan voor de RijnlandRoute, het pakket Maatregelen Middengebied Duin- en Bollenstreek en het HOV-net Zuid-Holland Noord in het teken van realisatie.

Het Rijk zet via het programma Beter Benutten in op de aanpak van bereikbaarheidsknelpunten en reistijdverkorting in het stedelijk gebied. Hiertoe stelt zij in totaal €300 miljoen ter beschikking. Via de Lange Termijnspeer Agenda zet het Rijk in op een versterking van de samenwerking tussen de diverse overheden.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Ten aanzien van de Duinpolderweg wordt ingezet op het vergroten van de rijksbetrokkenheid bij dit project.

Voor onze regio biedt het programma Beter Benutten kansen voor cofinanciering. Samen met een aantal gemeenten lopen hier gesprekken over met de regio Haaglanden, de provincie Zuid-Holland en het Rijk.

Via het programma Stedenbaan waar Holland Rijnland deel van uit maakt wordt gekeken waar de ketenmobiliteit versterkt kan worden en hoe het totale OV-systeem verbeterd kan worden. Uitgangspunt hierbij is het belang van de reiziger.

Wonen

Wat wil het kabinet?

In 2015 moeten de hervormingen van de woningmarkt die al eerder werden ingezet verder vorm krijgen. Het kabinet wil het vertrouwen van vragers en aanbieders op de woningmarkt versterken. Het streeft in het bijzonder naar meer doorstroming in de sociale huurmarkt met behoud van betaalbaarheid, een groter aanbod van middel-dure huurwoningen en een stabiele koopwoningmarkt met minder schulden. Ook wil het kabinet dat bijzondere doelgroepen zoals statushouders en arbeidsmigranten goed gehuisvest worden.

In 2015 zullen onder meer de herziene Woningwet en Huisvestingswet in werking treden. Ook zal de relatie gemeente - corporatie worden aangehaald. Ter bevordering van de inzet van maatschappelijk gebonden vermogen zal het kabinet in overleg met gemeenten en sociale verhuurders prioriteiten voor woningcorporaties opstellen in de zogeheten 'Woonagenda sociale huursector'. Doel is om landelijk geformuleerde opgaven, zoals het energiezuinig maken van de woningvoorraad, het passend huisvesten van ouderen en zorgbehoevenden, alsmede het huisvesten van de laagste inkomens op de lokale agenda van gemeenten, woningcorporaties en huurdersorganisaties te plaatsen. Voor de huisvesting van ouderen stelde het kabinet de 'Transitieagenda Langer zelfstandig wonen' op.

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

Met de nieuwe wet- en regelgeving wordt duidelijker hoe de beoogde vrij toegankelijke, vraaggerichte woningmarkt vorm moet krijgen. De op te stellen 'Woonagenda sociale huursector' zal handvatten geven om de uitvoeringsagenda van de regionale Woonagenda Holland Rijnland nader in te vullen. De nieuwe Huisvestingswet leidt ertoe dat de regionale Huisvestingsverordening op onderdelen zal moeten worden aangepast.

Belangrijke opgave en kans voor Holland Rijnland is de afstemming van investeringen. Een aandachtspunt daarbij is de verhuurderheffing die corporaties opgelegd krijgen en die in 2015 weer stijgt. Niet alleen legt dat druk op de uitbreiding van de sociale huurvoorraad. Ook investeringen in de bestaande voorraad kunnen onder druk komen te staan en het kan verkoop- en huurharmonisatiebeleid (en daarmee de betaalbaarheid) beïnvloeden.

Ook de decentralisatiemaatregelen in het sociale domein hebben impact op de woningmarkt. Zorgbehoevenden moeten langer thuis blijven wonen. De extramuralisering en vergrijzing speelt ook in Holland Rijnland waardoor (sub)regionale afstemming over het vrijkomend zorgvastgoed, het zorgaanbod en de aanpassing van de woningvoorraad gewenst is. Gemeenten hebben dit opgepakt in het kader van de drie decentralisaties.

Wat kan Holland Rijnland hieraan doen?

Het kabinet geeft de provincie en samenwerkende gemeenten (Zuidvleugel) een rol in de nieuwbouwprogrammering, het anticiperen op demografische veranderingen (huisvesting arbeidsmigranten, krimp) met het oog op leefbaarheid. Holland Rijnland heeft in dit veld een rol als verbindende schakel met corporaties, zorgkantoor, Zuidvleugelpartners en provincie. De regionale woonagenda en het uitvoeringsprogramma, de regionale huisvestings-verordening en lokale prestatieafspraken zijn daarvoor een instrumentarium.

Economisch stimuleringsbeleid

Wat wil het kabinet?

Om de schulden crisis aan te pakken wil het kabinet orde op zaken stellen en werken aan structurele versterking van de Nederlandse economie. Om te komen tot een duurzaam en uitstekend ondernemersklimaat werkt het kabinet langs vier lijnen:

1. Inzetten op de top en ruimte bieden aan ondernemerschap en innovatie
2. Bevorderen van duurzame welvaart, met oog voor mens en natuur
3. Werken aan duurzame productie en ketens in land- en tuinbouw en visserij
4. Werken aan een toekomstbestendige energievoorziening

Ad 1. Inzetten op de top en ruimte bieden aan ondernemerschap en innovatie

Nederland moet nog meer dé plek worden in Europa om te ondernemen, onderzoeken, investeren en innoveren. Om dit te bereiken worden twee sporen gevolgd:

a. Topsectorenbeleid:

De subsidierelatie met de regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) wordt bestendig en de oprichting van nieuwe ROM's in de Noord- en Zuidvleugel wordt ondersteund. Er wordt ingezet op het sterker verbinden van de samenwerkingsverbanden in de topsectoren aan de maatschappelijke opgaven die ook in het nieuwe Europese innovatieprogramma Horizon 2020 een grote rol spelen. Ook worden de mogelijkheden verruimd om innovatieve ondernemers aan Nederland te binden, onder andere met speciale visa voor internationale start-ups.

b. Bedrijfslevenbeleid:

In het kader van het Techniekpact wordt in 2015 een investeringsfonds voor het mbo opgestart met een omvang van € 200 mln. Verder stelt het kabinet in 2014 € 300 mln beschikbaar voor (regionale) sectorplannen gericht op arbeidsinstroom en begeleiding van (jonge) werknemers, versnelde her-instroom van recent werkloos geworden technici en op- en bijscholing, doorstroming en begeleiding van nieuwe werknemers door ervaren werknemers.

Ad 2. Bevorderen van duurzame welvaart, met oog voor mens en natuur

Het kabinet streeft naar een circulaire economie en *groene groei* waarmee welvaart ook voor toekomstige generaties wordt behouden. Het kabinet helpt met zogeheten Green Deals burgers, bedrijven, organisaties of andere overheden bij het realiseren van duurzame initiatieven die moeilijk van de grond komen. De strategie wordt uitgewerkt in het programma Groene groei (waaronder BioBased Economy).

Ad 3. Werken aan duurzame productie en ketens in land- en tuinbouw en visserij

De groene scholen gaan vanaf 2014 gericht investeren in samenwerking met het bedrijfsleven, landelijk en regionaal. Strategische investeringsprogramma's zijn de basis om met het bedrijfsleven en overige stakeholders de bijdrage van het Groen Onderwijs na 2015 aan een concurrerende en innovatieve sector vorm te geven. Ook in de topsectoren Agrifood en Tuinbouw & Uitgangsmaterialen staat de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt centraal.

Ad 4. Werken aan een toekomstbestendige energievoorziening

Het kabinet streeft naar een evenwichtige mix van verschillende vormen van energie. In het Energieakkoord is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energiebeleid met aandacht voor de opschaling van hernieuwbare energieopwekking zoals wind op zee en land, zonne-energie en inzet van biomassa.

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

De verwachte (geringe) groei van de economie in combinatie met nieuwe subsidie instrumenten en de aanpak van de gevolgen van de schulden crisis kunnen nieuwe investeringen uitlokken, die leiden tot nieuwe banen en versterking van de economisch structuur van Holland Rijnland.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Het kabinetsbeleid biedt een aantal handvatten en kansen voor beleid op het gebied van groene economie (Biobased Economy), verdere uitbouw van het regionale Topsectorenbeleid en het versterken van de relatie overheid-kennisinstellingen en bedrijfsleven (triple helix). Bijvoorbeeld:

- Samen met het regionale bedrijfsleven projecten starten die voor subsidie uit het nieuwe Europese onderzoeks- en innovatieprogramma Horizon 2020 in aanmerking komen.
- Samen met het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) projecten starten die voor subsidie uit het nieuwe Investeringsfonds in het kader van het Techniekpact in aanmerking komen.
- De aansluiting van het groene onderwijs in de regio met de Greenports verbeteren / stimuleren en als overheid eventuele belemmeringen weg halen.
- Bevorderen dat er ook in Holland Rijnland een evenwichtige mix aan energievormen ontstaat door in te spelen op de kansrijke ontwikkelingen die zich voordoen op Europees, rijks- en provinciaal niveau.

Duurzaamheid, programma Van Afval naar Grondstof (VANG)

Wat wil het kabinet?

Bevorderen van de transitie naar een circulaire economie door het stimuleren van een verstandig gebruik van grondstoffen en versterking van de veerkracht van het natuurlijk kapitaal.

Een transitie naar een circulaire economie, door uitvoering van het programma "Van Afval naar Grondstof" (VANG) met als belangrijkste doelen om het marktaandeel van duurzame producten te vergroten, duurzamer te consumeren en meer en beter te recyclen.

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

Inzet op duurzaamheid en inzet van programma biedt kansen voor ons programma Holland Rijnland Biobased, dat gezien kan worden als een vorm van circulaire economie, gebaseerd op natuurlijke grondstoffen.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Bezien of het programma Holland Rijnland Biobased verbreed zou moeten worden tot circulaire economie, waarbij ook aandacht is voor niet-biobased reststromen.

Ruimtevaart

Wat wil het kabinet?

Na reparaties van de Nederlandse bijdrage aan de ruimtevaart voor 2014 en 2015 en later ook 2016 tot 2017 wordt nu de bijdrage aan de ruimtevaart structureel hersteld. Nagenoeg parallel aan het verschijnen van de miljoenennota is het Ruimtevaartbeleid 2014-2020 uit gekomen. Hierin staat dat het Rijk op een redelijk niveau wil blijven investeren in de ruimtevaart.

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

Holland Rijnland huisvest in Noordwijk de grootste vestiging van het Europese Ruimtevaart Agentschap (European Space Agency, ESA) met 2500 hooggekwalificeerde medewerkers. Deze (internationale) werknemers wonen vaak met familie in Holland Rijnland en vormen een belangrijke basis voor de internationale scholen en andere expat-faciliteiten in de regio. Nederland wil deze vestiging (ESTEC te Noordwijk) graag in haar geheel behouden en versterken. Dat is niet vanzelfsprekend en vergt een actieve houding van de overheid. Door de inzet van Nederland is een belangrijk positie van ESTEC binnen ESA verzekerd. Door de substantiële bijdrage van Nederland aan de Ruimtevaart kunnen partijen uit Holland Rijnland – onder andere Dutch Space uit Leiden en de Sterrewacht Leiden mee blijven werken aan industriële opdrachten en/of onderzoek van ESA. De incubator SBIC in Noordwijk kan blijven fungeren als broedplaats van nieuwe bedrijvigheid op basis van technieken uit de ruimtevaart.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Mede door het initiatief van Holland Rijnland om met het bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen en overheden het Holland Space Cluster op te richten is het belang van de

ruimtevaart bij de regering beter onder de aandacht gekomen. Het is noodzakelijk om dit de komende jaren blijvend onder de aandacht te houden. Daarnaast is het de uitdaging om nog meer gebruik te maken van de hoogwaardige technologische kennis en satellietdata uit de ruimtevaart voor de andere sectoren in Holland Rijnland. De ruimtevaart kan ook fungeren als inspirerende sector om jongeren weer te interesseren voor de techniek. Blijvende inzet van Holland Rijnland binnen het Holland Space Cluster kan hier aan bijdragen.

Groen en recreatie

Wat wil het kabinet?

Zij wil een grotere rol TEEB-studies. TEEB-methodiek geeft hogere waardering natuur in MKBA (TEEB= The Economics of Ecosystems and Biodiversity)

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

Concreter onderbouwing mogelijk voor maatschappelijk-economische rendement van groenprojecten.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Instrument meegeven aan gemeenten voor onderbouwing groenprojecten in eigen huis.

Agenda Stad (IenM, BZK en EZ)

Wat wil het kabinet?

Om de Nederlandse steden op het gebied van concurrentiekracht en leefbaarheid in de wereldtop te houden, zijn de drie ministeries IenM, BZK en EZ gestart met de Agenda Stad. Het Rijk ziet problemen in de stad, maar ziet daar tegelijkertijd ook bronnen van 'slimme oplossingen'. Dat wordt gestimuleerd door coalities te vormen met diverse partners en daarbij goed te kijken naar bestaand, belemmerende regelgeving.

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

Deze Agenda Stad biedt kansen voor het stedelijk gebied van Holland Rijnland. Het sluit aan bij de werkwijze zoals die momenteel al in de Adaptieve Agenda Zuidelijke Randstad wordt gehanteerd.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

In gesprek met het Rijk, bijvoorbeeld aan de bestaande Zuidvleugel-tafel en via de Adaptieve Agenda, bespreken hoe deze kansen benut kunnen worden en hoe er gezamenlijk kan worden gewerkt aan slimme oplossingen voor stedelijke problemen.

Transitie en transformatie jeugdzorg

Wat wil het kabinet?

De Jeugdwet treedt op 1 januari 2015 in werking. Waar de jeugdzorg nu nog op afstand is geplaatst bij het Rijk, de provincies, het zorgkantoor en de zorgverzekeraars, ligt deze verantwoordelijkheid vanaf 1 januari 2015 bij de gemeenten. In 2015 staat de implementatie van de wet door gemeenten en jeugdhulpaanbieders centraal. Rijk en VNG ondersteunen gemeenten en jeugdhulpaanbieders ook in 2015 bij de implementatie en transformatie. De implementatie en transformatie worden gemonitord om eventuele knelpunten tijdig in beeld te brengen en daarvoor in bestuurlijke overleggen of met extra ondersteuning passende oplossingen te bieden.

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

Bestendinging van de ingeslagen koers. De decentralisatie van jeugdzorg naar de gemeenten gaat door. De gemeenten in Holland Rijnland bereiden gezamenlijk de Transitie Jeugdhulp voor. Dit najaar liggen de Verordening Jeugdhulp en de Notitie Jeugdhulp, inclusief begroting ter vaststelling voor aan de gemeenteraden. Daarnaast wordt hard gewerkt aan het regionaal contracteren van de jeugdhulp en het verder uitwerken van het inhoudelijk en technisch opdrachtgeverschap, om 1 januari 2015 van start te kunnen gaan. Uitgangspunt is zorgcontinuïteit voor mensen die een

zorgindicatie hebben die doorloopt in 2015. Transformatie en innovatie van de jeugdzorg wordt onder meer vormgegeven met Jeugd- en Gezinsteams.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Met een transitie manager uit Alphen aan den Rijn en een portefeuillehouder uit Leiden werkt de regio zowel ambtelijk als bestuurlijk intensief samen om de transitie te realiseren. Holland Rijnland coördineert en ondersteunt de Transitie Jeugdzorg. Een mogelijke bedreiging voor de goede uitvoering van de jeugdzorg zijn de bezuinigingen die de komende jaren stapsgewijs worden doorgevoerd.

Langdurige zorg: uitbreiding Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

Wat wil het kabinet?

Het kabinet wil dat mensen die dat nodig hebben, met ondersteuning voor henzelf of voor hun mantelzorgers, zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Daartoe zijn de begeleidingstaken uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) naar gemeenten overgeheveld in de Wet maatschappelijk ondersteuning 2015 (Wmo).

De nieuwe Zorgverzekeringswet (Zvw) richt zich op verpleging en verzorging (met een medisch karakter) voor mensen die nog thuis wonen (beoogde ingangsdatum 1 januari 2015). De wijkverpleegkundigen spelen een belangrijke rol in passende zorg en ondersteuning, die het kabinet voor ogen staat.

Voor de meest kwetsbare ouderen en gehandicapten komt er de Wet langdurige zorg (Wlz). Deze wet regelt 24-uurszorg of toezicht in een veilige leefomgeving, soms in een instelling.

Tot slot wil het kabinet investeren in aanpassing van de bestaande woningvoorraad, nieuwe woonzorgconcepten en verbouw van verzorgings- en verpleeghuizen. De behoefte aan nieuwe combinaties van wonen en zorg zal immers toenemen door veranderingen in individuele voorkeuren. Met betrokken partijen zal er een agenda worden opgesteld om knelpunten in de regelgeving op te ruimen.

In 2015 is 40 miljoen euro extra vrijgemaakt om de transitie naar de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) te verzachten. Dit komt bovenop de extra middelen voor de Wmo uit het voorjaar (195 miljoen euro) en de 75 miljoen euro die het kabinet in 2015 en 2016 beschikbaar stelt voor een huishulptoelage.

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

De gemeenten in Holland Rijnland hebben afgesproken samen op te trekken bij de uitbreiding van de Wmo.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Afstemming en kennisuitwisseling gebeurt regionaal. Holland Rijnland kan de schakel zijn tussen gemeenten en maatschappelijke partners, en ook tussen de verschillende disciplines in het sociaal en het ruimtelijk domein. Het kabinet wil investeren in aanpassing van de bestaande voorraad, maar heeft daartoe geen financiële middelen. Het is de uitdaging om lokaal en subregionaal te bezien wat mogelijk is.

Passend Onderwijs

Wat wil het kabinet?

In 2015 geeft het Rijk bijzondere aandacht aan de samenhang tussen jeugdhulp en (passend) onderwijs. Gemeenten en het onderwijs moeten elkaar nog beter leren kennen en weten wat zij voor het kind of de jongere, het gezin en voor elkaar kunnen betekenen. Om gemeenten en scholen bij het afstemmen van hun aanpak zo goed mogelijk te ondersteunen, hebben gemeenten en de onderwijssectoren samen met de Ministeries van VWS en OCW de werkagenda "Verbinding passend onderwijs en jeugdhulp" opgesteld die in de komende periode deze afstemming moet verbeteren.

Wat betekent dit voor Holland Rijnland? (gevolgen)

Ondersteuning bij de afstemming tussen jeugdhulp en passend onderwijs.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Kennis benutten bij de 3 decentralisaties.

Regionale kwaliteitsafspraken met mbo-instellingen

Wat wil het kabinet?

In het Bestuursakkoord mbo is afgesproken dat naast de generieke maatregelen uit het actieplan Focus op Vakmanschap, er kwaliteitsafspraken met de mbo-instellingen gemaakt worden die gericht zijn op een integrale verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Daarbij besteden we in kwaliteitsplannen per instelling onder meer aandacht aan de professionalisering van het personeel. Naast deze kwalitatieve plannen worden resultaatsafhankelijke afspraken per instelling gemaakt over voortijdig schoolverlaten (lopend arrangement), studiesucces (vanaf 2016) en de kwaliteit van de Beroeps Praktijk Vorming/stages (vanaf 2017).

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

Vanuit de RMC-verantwoordelijkheid voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten zijn de te maken kwaliteitsafspraken met betrekking tot voortijdig schoolverlaten van belang.

Vanuit het regionaal arbeidsmarkt en in het verlengde daarvan het actieplan jeugdwerkloosheid zijn de gevolgen van de kwaliteitsafspraken van belang voor de beschikbaarheid van stageplekken en de goede aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Holland Rijnland is middels het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) uitvoerder van de RMC-functie. Uit dien hoofde faciliteert zij de regionale samenwerking tussen gemeenten en onderwijs voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten. In de regiegroep voortijdig schoolverlaten kunnen afspraken gemaakt worden over de effecten van de kwaliteitsafspraken mbo op de aanpak van voortijdig schoolverlaten.

RMC is partner in de regionale aanpak jeugdwerkloosheid die wordt getrokken door centrumgemeente Leiden. RMC initieert en ondersteunt initiatieven die de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt voor jongeren verbeterd. Sturen op kwalificatie van werkloze jongeren (onderwijs als voorliggende voorziening) is primaire doelstelling van het RMC.

Aanpak voortijdig schoolverlaten

Dit wil het kabinet op gebied van dit beleidsartikel

Plusvoorziening/Programmageden regio's

Op grond van de Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten ontvangt iedere RMC-regio middelen voor een regionaal programma voortijdig schoolverlaten met als doel het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. De Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten is een bundeling van de voormalige voortijdig schoolverlaten -onderwijsprogramma's en de subsidie Plusvoorzieningen voor overbelaste jongeren.

Convenanten met RMC-regio's

In het Regeerakkoord is afgesproken om het aantal voortijdig schoolverlaters verder terug te brengen naar maximaal 25.000 in 2016. Om deze doelstelling te realiseren zijn in 2012 meerjarige prestatiegerichte convenanten afgesloten voor de periode 2012–2015.

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

Onduidelijk in de Rijksbegroting is of er regionale voortijdig schoolverlaten -middelen beschikbaar komen voor de 2^e helft van 2015, wanneer het lopende voortijdig schoolverlaten -convenant en daaraan gekoppelde middelen ophouden. Als voortijdig schoolverlaten onderdeel wordt van de kwaliteitsafspraken per mbo-instelling, blijven we dan op RMC-regioniveau werken met een

contactschool en onderlinge afstemming over inzet van regiomiddelen, of wordt het een verantwoordelijkheid van mbo-instellingen zelf hoe zij middelen tegen voortijdig schoolverlaten inzetten? (en waar blijft dan het voortgezet onderwijs?) Of gaat de contact-gemeente hierin een rol spelen? Deze zaken zijn uitgangspunten om de regionale samenwerking in de aanpak van voortijdig schoolverlaten te organiseren.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Holland Rijnland houdt via het RMC vinger aan de pols bij OCW, en zal op basis van de nieuwe regeling vanuit haar RMC-verantwoordelijk de samenwerking in de aanpak van voortijdig schoolverlaten faciliteren en organiseren.

Aansluiting van het onderwijs op de behoefte van de arbeidsmarkt

Wat wil het kabinet?

In het sectorakkoord voortgezet onderwijs (vo) is afgesproken dat vo-scholen afspraken gaan maken met collega-scholen, het toeleverend onderwijs en het vervolgonderwijs in de regio over de voorbereiding, overdracht en instroom van leerlingen. Verder wordt loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) in samenwerking met het bedrijfsleven en het vervolgonderwijs steviger in de school verankerd. Er wordt in de komende jaren extra ingezet op LOB in het vmbo omdat LOB expliciet onderdeel is geworden van de vernieuwde beroepsgerichte programma's. Daarnaast blijven we de keuze voor bèta- en techniekprofielen in alle leerwegen stimuleren.

In de Tweede Kamer ligt een wetsvoorstel voor met maatregelen om de aansluiting van het mbo op de arbeidsmarkt te verbeteren. Dit wetsvoorstel verplicht mbo-instellingen opleidingen te verzorgen die studenten na beëindiging van de opleiding het perspectief bieden op het tijdig vinden van een baan op niveau. Aanvullend op dit wetsvoorstel nemen we een aantal maatregelen waarmee we de aansluiting blijvend verbeteren. Verder is beroepspraktijkvorming van groot belang. De Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven, en na 1 augustus 2015 de stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB), dienen samen met studenten en bedrijfsleven zorg te dragen voor de beschikbaarheid van een toereikend aantal bedrijven en organisaties van voldoende kwaliteit die de beroepspraktijkvorming verzorgen. Vanaf het schooljaar 2015–2016 wordt het bovendien mogelijk om experimenteel een gecombineerde leerweg aan te bieden. Daarnaast verandert de kwalificatiestructuur vanaf het schooljaar 2016–2017. De nieuwe kwalificaties geven richting aan het onderwijs. Instellingen behouden de ruimte om in te spelen op specifieke regionale behoeften of om de voorbereiding op vervolgonderwijs te verbeteren. Ook willen we met het Regionaal investeringsfonds mbo onderwijs en bedrijfsleven met elkaar verbinden,

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

Kansen voor regionale aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Participeren in de plannen van de Economische Programmaraad Zuidvleugel. Zij stelt in haar Ambitiedocument *Koers 2020* voor in te spelen op de mbo hervorming: De regio als proefgebied voor mbo vernieuwing. "Het mbo is nog te vaak het lelijke eendje onder het onderwijsaanbod. Terwijl mbo opgeleid personeel – met name technisch – zeer gewild is. Het kabinet wil de mbo-opleidingen meer gaan regionaliseren zodat studenten beter worden voorbereid op de wensen van de regionale arbeidsmarkt. Zuid-Holland heeft met een grote maakindustrie veel baat bij goed vakpersoneel en de plannen van het kabinet. De regio kan een proeflocatie voor de mbo vernieuwing worden gelinkt aan de belangrijke economische sectoren zoals de haven en de greenports". *Voorgesteld actie van de Economische Programmaraad Zuidvleugel*: opstellen strategie duale opleidingen, excellentieprogramma's voor talentvolle studenten, opstellen regionaal actieplan mbo in het kader van het Regionaal Investeringsfonds mbo, inzetten ESF middelen voor plannen. *Uitvoering*: MRDH, Drechtsteden en Leiden.

Regionaal investeringsfonds mbo: Met het Regionaal investeringsfonds mbo, onderdeel van het Techniekpact, zal in de periode 2014 tot en met 2017 € 100 miljoen beschikbaar worden gesteld voor duurzame publiek-private samenwerking (pps) in het beroepsonderwijs. Mbo-instellingen, bedrijfsleven en bijvoorbeeld regionale overheden kunnen samen een aanvraag indienen. Die aanvraag moet bijdragen aan een betere aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt. Bovendien moeten bedrijfsleven en, bij voorkeur, regionale overheden in de desbetreffende regio de subsidie aanvullen met een financiële bijdrage. In Holland Rijnland loopt in dit kader het project *Toptechniek in bedrijf* om de instroom in het technisch onderwijs te vergroten.

Sectorplan mbo-hbo techniek 2011–2016. Dit betreft middelen voor het sectorplan mbo-techniek en het sectorplan hbo-techniek. Hiermee worden de centers of expertise in het hbo en de Centra voor innovatief Vakmanschap in het mbo gefinancierd (De Leidse InstrumentmakersSchool is zo'n Centra voor innovatief Vakmanschap). Deze centra, die met cofinanciering van bedrijven tot stand komen, zijn gericht op toponderwijs, toponderzoek en innovaties in het bedrijfsleven.

Aanpak Laaggeletterdheid

Wat wil het kabinet?

Ter ondersteuning van de aanpak van laaggeletterdheid is volgend jaar 4 miljoen euro beschikbaar voor de uitvoering van het Actieplan laaggeletterdheid 2012–2015 "Geletterdheid in Nederland". Activiteiten in dit kader worden door het Steunpunt Volwasseneneducatie en de Stichting Lezen & Schrijven uitgevoerd. Begin 2015 besluit de regering op basis van een evaluatie van het Actieplan over het vervolg van de aanpak van laaggeletterdheid vanaf 2016.

Vanuit het educatiebudget zijn van 2012 tot en met 2014 in het kader van het proefprogramma Taal voor het Leven, dat wordt uitgevoerd door de Stichting Lezen & Schrijven, nieuwe werkwijzen uitgetoetst om laaggeletterdheid zo effectief mogelijk terug te dringen. De motie-Ypma c.s. heeft eind 2013 de regering verzocht om vanaf volgend jaar 5 miljoen euro in te zetten voor effectieve methodes om de problematiek rondom laaggeletterdheid af te laten nemen. De motie is uitgevoerd en er is structureel 5 miljoen toegevoegd. De regering beslist per 2015 over de inzet van de middelen in relatie met het vervolg op de aanpak van laaggeletterdheid.

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

In Holland Rijnland hebben inmiddels 40 bondgenoten het convenant Geletterdheid in Holland Rijnland ondertekend. Dit initiatief is bedoeld om nieuwe werkwijzen in te zetten om laaggeletterdheid zo effectief mogelijk terug te dringen.

In drie jaar tijd zullen deze bondgenoten gezamenlijk activiteiten om de aanpak laaggeletterdheid op de agenda te houden, laaggeletterdheid te bestrijden en de aanpak te borgen in de regio. De stichting Lezen & Schrijven speelt hierin een belangrijke rol: deskundigheidsbevordering, medefinanciering van een regiomanager en het leveren van informatiemateriaal over laaggeletterdheid.

Deze ondersteuning van de Stichting Lezen & Schrijven zou in 2016 weg kunnen vallen, als het kabinet naar aanleiding van de evaluatie van het Actieplan laaggeletterdheid 2012-2015 geen vervolg geeft aan de inzet van de Stichting.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Holland Rijnland zal in 2015 samen met de bondgenoten, naast het voortzetten van de activiteiten om laaggeletterdheid, borging van de activiteiten en de ondersteuning van de stichting met ingang van 2016 vaststellen. Dit is tevens een afspraak die in het convenant is vastgelegd.

Volwasseneneducatie

Wat wil het kabinet?

Sinds 1 januari 2009 maakte het educatiebudget onderdeel uit van het Participatiebudget, een specifieke uitkering voor gemeenten.

Het wetsvoorstel tot wijziging van onder meer de Wet participatiebudget en de Wet educatie en beroepsonderwijs inzake het invoeren van een specifieke uitkering educatie en het vervallen van de

verplichte besteding van educatiemiddelen bij regionale opleidingscentra is door de Eerste Kamer aanvaard. Hierdoor zal met ingang van 1 januari 2015 het educatiebudget per specifieke uitkering verstrekt worden aan de samenwerkende gemeenten binnen een regio (via de contactgemeente). Hierbij wordt de huidige verplichte besteding bij roc's binnen een aantal jaren afgebouwd en wordt het mogelijk voor gemeenten maatwerk te bieden voor de diverse doelgroepen van de volwasseneneducatie.

Wat betekent dit voor Holland Rijnland?

Tot nu toe heeft Holland Rijnland educatie ingekocht bij de regionale opleidingscentra met de middelen van de gemeenten. Met ingang van 2015 is volwasseneneducatie de verantwoordelijkheid van de contactgemeente van de arbeidsmarktregio. In het geval van de regio Holland Rijnland is dit de gemeente Leiden.

Voor de afbouw van de verplichte inkoop bij de roc's is in de wetgeving een afbouw vastgelegd van minimaal 25% in 2015, 50% in 2016 en 75% in 2017 naar 0% in 2018.

Dit betekent dat in 2015 25% vrij besteedbaar is aan educatie bij andere aanbieders voor formele taal- en rekenscholing (met diploma) of nonformele taal- en rekenscholing (zonder diploma).

Voor de aanbestedings- of subsidieregels moet het beleid van de contactgemeente worden gevolgd. Leiden kan de uitvoering van de wetgeving rond educatie mandateren aan een andere gemeente of openbaar lichaam, maar mag dit niet delegeren.

Wat kan Holland Rijnland (hieraan) doen?

Holland Rijnland inventariseert momenteel de behoeften in het sociaal domein van de gemeenten en maatschappelijke organisaties in de regio voor taal- en rekenscholing en de benodigde resultaten en effecten. Daarnaast wordt ook het regionale aanbod van taal- en rekenscholing geïnventariseerd. De input van deze inventarisatie moet in 2015 leiden tot het inzetten van 90% van het budget bij de roc's en 10% voor pilots bij andere aanbieders

Hiermee kan gedurende 2015 een regionaal gedragen meerjarig educatieprogramma worden opgesteld.

Verder wordt een voorstel voorbereid voor de uitvoering van educatie.

De activiteiten die worden ontplooid in het bondgenootschap Geletterdheid Holland Rijnland worden ook onderdeel van en input voor het meerjarig educatieprogramma.